Veevoerbedrijven steunen de boeren: dit zijn de grootste sponsoren

Landbouwlobby Ook de veevoerindustrie vreest de stikstofplannen van het kabinet. De miljardenbedrijven steunen het boerenverzet financieel.

NRC 22 juni 2022

- Jorg Leijten
- Juliët Boogaard

Ook veevoerbedrijf ForFarmers betaalt mee aan de boerenprotesten tegen de stikstofplannen van het kabinet. Foto Vincent Jannink/ANP

De boeren staan niet alleen in hun protest. Wie daar nog aan twijfelde, doet er goed aan woensdag bij de demonstratie in het Gelderse Stroe naar de vlaggen te kijken: naast logo's van demonstrerende groepen als LTO en Agractie zullen ook die van bedrijven als ForFarmers en Agrifirm daarop prijken. Relatief onbekende namen, maar het zijn grote spelers met miljardenomzetten in de landbouwindustrie.

Net als vier jaar geleden sponsoren bedrijven uit de agrarische sector de protesten. Van podiumopbouw tot geluidsinstallaties en publiciteitscampagnes.

De kosten van de manifestatie worden voor een groot deel betaald uit giften van de industrie. Met een belangrijke rol voor de veevoerindustrie.

„We leveren een financiële bijdrage. Een bedrag waarmee het evenement georganiseerd kan worden”, zegt een woordvoerder van veevoerproducent ForFarmers. „Een aantal partijen is gevraagd bij te dragen aan de kosten en aangezien we de boeren steunen in hun verzet, hebben we daar gehoor aan gegeven.” Over een exact bedrag wil het bedrijf geen uitspraken doen.

Ook veevoerbedrijf Agrifirm levert „een financiële ondersteuning” aan het protest en is met medewerkers aanwezig bij de manifestatie. Concurrent De Heus „steunt de boeren” en is het oneens met het kabinetsbeleid. Het concern zegt niet op welke manier het de boerenacties steunt.

Ze mogen dan niet direct op de voorgrond treden, maar net als vier jaar geleden sluit de agrolobby ook nu weer aan bij de boerenprotesten. Wie zijn deze grote veevoeders en waarom steken ze geld in de stikstofprotesten?

Stevige financier

Toen er in 2018 plannen gemaakt moesten worden om de stikstokuitstoot te reduceren, ontketende de Edese schapenhouder Bart Kemp met zijn actiegroep Agractie een reeks protesten. „Toen ik nog helemaal alleen stond, werd ik benaderd door de directeur van ForFarmers Nederland. Het bedrijf steunde mijn doelen en de insteek en is er razendsnel bij ingesprongen”, zei hij daarover tegen NU.nl.

Met ForFarmers had Kemp meteen een stevige financier achter zich staan. Het bedrijf uit het Gelderse Lochem bestaat al sinds 1896. Begonnen als lokale coöperatie, groeide het via een aantal fusies en overnames uit tot een internationaal miljardenbedrijf. Aanvankelijk waren boeren zelf eigenaar, nu hebben zij samen nog zo’n 20 procent in handen. De rest wordt sinds 2016 verhandeld op de Amsterdamse beurs.

ForFarmers is daarmee het bekendste van een honderdtal veevoerbedrijven in Nederland. Samen met De Heus en Agrifirm is ForFarmers aanmerkelijk groter dan de rest. De drie ondernemingen hebben zo’n 70 tot 75 procent van de Nederlandse markt in handen.

Het eveneens Gelderse De Heus kent een lange geschiedenis in de voedselproductie. Wat in 1786 begon met een molen, groeide in de twintigste eeuw uit tot internationaal producent en exporteur van veevoer. Inmiddels staat de vierde generatie-De Heus aan het roer. De familie is volgens zakenblad *Quote* de vijfde rijkste familie van het land.

Van de drie is Agrifirm, begonnen in 1892 als coöperatie van boeren die leveringszekerheid van veevoer wilden, de minst bekende. Waar ForFarmers naar de beurs ging, is Agrifirm nog altijd van de leden. Het zijn er inmiddels ruim tienduizend.

De drie bedrijven draaien miljardenomzetten, voor een groot deel in Nederland. Zo behaalde ForFarmers in 2021 naar schatting de helft van de 2,7 miljard euro omzet in eigen land. Voor Agrifirm ging het om 1,5 miljard op een omzet van 2,3 miljard euro. De Nederlandse tak van De Heus draaide in 2020 een omzet van 1,1 miljard euro, tegenover 3,2 miljard euro voor de internationale tak.

Wie kijkt naar de miljoenen tonnen aan mengvoer die ze jaarlijks verkopen, ziet hoe belangrijk de veevoerindustrie voor deze bedrijven is. ForFarmers haalt ruim twee derde van zijn afzet uit deze landbouwtak. Bij Agrifirm gaat het om ruim 60 procent.

Kortom: gedwongen inkrimping van de veestapel raakt de bedrijven rechtstreeks in de portemonnee. ForFarmers zag afgelopen jaren al een krimp in de inkomsten uit mengvoer voor vee.

De bedrijven lobbyen al jaren direct en indirect voor ander beleid. Bij De Heus is dat het duidelijkst zichtbaar. Het bedrijf heeft de voormalig woordvoerder van de VVD-fractie in de Tweede Kamer, Michiel Peters, als lobbyist op de loonlijst staan. Ook VVD-Statenlid in Noord-Brabant Roel Gremmen, met onder meer natuur en milieu in de portefeuille, werkt voor De Heus.

Samen met zuivelgigant Royal A-ware en kalfsvleesproducent VanDrie Group is De Heus ook financier van Stichting AgriFacts, een platform dat – soms foutief – rapporten over stikstof en landbouw controleert.

ForFarmers huurde enkele jaren terug Yvon Jaspers als boegbeeld van een publiciteitscampagne. Het leidde tot een onderzoek van het Commissariaat voor de Media omdat de onafhankelijkheid van haar omroep KRO-NCRV in het geding zou zijn. Jaspers bleek geen interne regels overtreden te hebben, maar stopte toch met haar werk voor ForFarmers.

Innovatie

Gevraagd naar de gevolgen van inkrimping van de veestapel, blijven de bedrijven op de oppervlakte. ForFarmers stelt dat de provincies nu aan zet zijn, maar zegt sanering van de veestapel „zo veel mogelijk te willen voorkomen” door in te zetten op innovatie en techniek. De veevoerbedrijven zien nog wel ruimte om via politieke druk de uitwerking van de plannen gunstiger voor hen te laten uitvallen.

De Heus zet net in op innovatie om „de leefbaarheid en de economische veerkracht op het Nederlandse platteland” te behouden. Agrifirm benadrukt zich te realiseren dat „dieraantallen in Nederland zullen verminderen” maar wel „te zullen overleven”, onder meer door overnames in binnen- en buitenland.

In een eerdere versie van dit artikel werd Michiel Peters oud-Kamerlid voor de VVD genoemd. Dat is op 22 juni gecorrigeerd.